

JUMALA SUHE ÜKSIKISIKUGA

KUI inimese piiritletud meel ei ole võimeline aru saama, kuidas nii suur ja nii majesteetlik Jumal nagu Kõikne Isa suudab laskuda alla oma asupaiga lõpmatust täiuslikkusest, et vennalikul moel suhelda iga üksiku inimolendiga, siis peab see piiritletud intellekt leidma niisugusele jumalikule osadusele kinnitust tõsiasjas, et normaalse mõistusega ja moraaliteadliku Urantia sureliku sisimas asub osake elavast Jumalast. Inimese sisimas elavad Mõttekohandajad on osa Paradiisi-Isa igavesest Jumalusest. Et leida Jumalat ja üritada temaga sidet saada, pole inimesel tarvis midagi muud kui oma hinge sisekaemust selle vaimse reaalsuse kohalolust.

² Jumal on jaotanud oma igavese olemuse lõpmatuse oma kuue absoluutse, kooskõlastatud olendi kogemuslike reaalsuste vahel, kuid ta võib suvalisel ajal astuda vahetusse isiklikku kontakti loodu ükskõik millise osa, faasi või liigiga, tehes seda oma eelisikuliste fragmentide vahendusel. Ning Igavene Jumal on jätnud endale eesõiguse annetada isiksus jumalikele Loojatele ja universumite universumi elavatele olenditele, olles samas jätnud endale õiguse isiksusringluse kaudu olla kõikide nende isikuliste olenditega otseses ja isalikus kontaktis.

1. LÄHENEMINE JUMALALE

¹ Piiritletud olendi suutmatus lõpmatule Isale läheneda ei johtu mitte Isa ükskõiksusest, vaid loodud-olendite piiritletusest ja ainelistest piirangutest. Vaimse erinevuse suurust universumieksistentsi kõrgeima isiksuse ning loodud meele alamate liikide vahel pole võimalik aduda. Kui olekski võimalik viia madalamaid intellektirühmi silmapilkselt Isa enese ligidusse, ei teaks nood ometi, et nad on seal. Nad märkaksid Kõikse Isa kohalolekut täpselt sama vähe kui siin, kus nad on praegu. Surelikul inimesel seisab ees pikk-pikk tee, enne kui ta saab olukorrale vastavalt ja võimalikult arvestades paluda, et ta juhitaks Kõikse Isa paradiislikku ligidusse. Inimene peab palju kordi vaimselt teisenema, enne kui jõuab vaimse nägemise tasandile, mis lubab tal näha kas või ühte Seitsmest Meistervaimust.

² Meie Isa ei peida ennast, ta ei ole vabatahtlikus eraldatuses. Ta on rakendanud jumaliku tarkuse varud oma lõpmatus püüdes ilmutada ennast oma universumivaldade lastele. Tema majesteetliku armastusega seostub lõputu ülevus ja sõnulsetamatu heldus, mis paneb teda igatsema ühendust iga loodud-olendiga, kes suudab teda mõista, armastada või talle läheneda. Seepärast määravadki teie piiritletud isiksusest ja ainelisest eksistentsist lahutamatud loomuomased piirangud ära selle aja ja koha ning olukorra, kus te võite

jõuda oma sureliku tõusutee eesmärgile ja seista Isa ees kõige oleva keskuses.

³ ¶ Ehkki Paradiisis olevale Isale lähenemisega peab ootama, kuni olete saavutanud vaimse edenemise kõrgeimad piiritletud tasandid, peaksite rõõmustama teadmise üle, et alati on võimalus vahetuks kontaktiks Isa annetatud vaimuga, kes on nõnda tihedasti seotud teie sisima hinge ja vaimsustuva minaga.

⁴ Oma kaasasündinud võimetelt ja vaimuannetelt võivad aja ja ruumi maailmade surelikud üksteisest suuresti erineda. On neid, kes elavad sotsiaalseks arenemiseks ja moraalseks progressiks eriti soodsas keskkonnas, ja teisi, kel puuduvad peaaegu igasugused inimlikud võimalused kultuurini jõuda ja tsivilisatsiooni vallas edeneda. Kuid vaimse progressi võimalused on kõrgemale tõusul kõikide jaoks võrdsed, vaimse mõistmise ja kosmiliste tähenduste üha kõrgemaid tasandeid saavutatakse sõltumata arengumaailmade erinevate aineliste keskkondade ühiskondlikust või kõlbelisest eripärast.

⁵ Pidage meeles, et ehkki Urantia surelikud võivad üksteisest erineda oma meelelt, ühiskondlikelt, majanduslikelt ja isegi kõlbelistelt võimalustelt ning annetelt, on nende vaimsed võimed ühesugused ja ainulaadsed. Neis kõigis on Isa kingituse jumalik kohalolek ning neil kõigil on võrdsed võimalused otsida lähedast isiklikku kontakti selle jumaliku päritolu vaimuga oma sisimas, nad kõik võivad võrdselt valida võimaluse järgida nende Saladuslike Järelevaatajate võrdset vaimset juhtimist.

⁶ ¶ Kui surelik inimene on kogu südamest vaimselt motiveeritud ja jäägitult pühendunud Isa tahte täitmisele, siis on ta kindlalt ja tõhusalt varustatud tema sisimas elava jumaliku Kohandaja toetusega, siis ei saa jääda avaldumata ülev Jumala-tundmine ja taevalik veendumus oma ellujäämises, ning ta muutub Jumalat leides ikka enam ja enam temasarnaseks.

⁷ Vaimselt elab inimese sisimas ellujääv Mõttekohandaja. Kui inimese meel on siiralt vaimselt virgunud, kui inimese hing ihaldab tunda Jumalat ja saada temataoliseks, kui ta tahab ausalt täita Isa tahet, siis ei ole olemas mitte mingit surelikule omaste puuduste negatiivset mõju, mitte mingit võimalikku reaalselt segavat jõudu, mis võiks takistada niisugusel jumalikul ergastunud hingel kindlalt Paradiisi väravatele tõusta.

⁸ Isa soovib, et kõik tema olendid suhtleksid temaga isiklikult. Tal on Paradiisis paik, kus ta võtab vastu kõik need, kelle ellujäämissesund ja vaimne olemus seda võimaldavad. Seepärast võtke oma filosoofiasse nüüd ja igaveseks tõdemus: igaühel teie seast ja kõigil meist on võimalik Jumalale läheneda, Isa juurde jõuda — tee on valla, jumaliku armastuse jõud ning jumaliku juhtimise teed ja vahendid teevad ühiseid jõupingutusi, et

aidata iga universumi igal seda vääriaval meelel jõuda Kõikse Isa paradiislikku ligidusse.

⁹ Tõik, et Jumala juurde jõudmine võtab väga palju aega, ei kahanda Lõpmatu kohaloleku ja isiksuse reaalsust. Teie kõrgemale tõusmine on üks osa seitsme superuniversumi ringlusest, ja ehkki te liigute mööda seda ringi loendamatu kordi, võite eeldada, et vaimult ja seisundilt liigute keskpunktile aina lähemale. Võite kindlad olla, et teid viiakse ühest sfäärist teise, välisringidest ikka lähemale sisimale keskusele. Ärge kahelge, et ühel päeval seisate jumaliku ja keskse juures ning näete teda piltlikult öeldes silmast silma. Küsimus on tegelike ja tõeliste vaimsete tasandite saavutamises. Need vaimsed tasandid on kättesaadavad igale olendile, kelles kunagi on asunud Saladuslik Järelevaataja ja kes on hiljem selle Mõttekohandajaga igaveseks ühte sulanud.

¹⁰ ¶ Isa ei ole ennast vaimset peitnud, ent nii paljud tema olendid on peidus omaenese tahtlike otsustuste udus, olles end praegu lahutanud ühendusest tema vaimuga ja tema Poja vaimuga, ning valinud väärade tee, rahuldades oma sallimatu meele ning mittevaimse loomuse enesekehtestamistarvet.

¹¹ Surelik võib Jumalale läheneda ja ta võib ka korduvalt hüljata jumalikku tahet, kuni püsib valikuvõimalus. Inimese lõplik häving saab kindlaks siis, kui ta kaotab võime valida Isa tahet. Isa ei sule eal südant oma laste vajaduste ja palvete ees. Tema järeltulijad surevad alles siis südamed Isa poole tõmbava jõu ees, kui nad lõpuks alatiseks minetavad soovi täita tema jumalikku tahet — teda tunda saada ja temasarnane olla. Samal kombel on inimese igavene saatus kindel siis, kui Kohandajaga ühtesulamine teadustab universumile: see tõusuteeline on teinud lõpliku ja väärmatu valiku elada Isa tahte kohaselt.

¹² Suur Jumal astub sureliku inimesega otsesesse kontakti ja annab talle osa oma lõpmatust, igavesest ning mõistetamatust minast, et see elaks ja asuks temas. Jumal on inimesega ette võtnud igavese avastusretke. Kui allute vaimsete jõudude juhtimisele endas ja enda ümber, ei saa teil jääda saavutamata see suur saatus, mille armastav Jumal on kindlaks määranud kui oma kosmose evolutsioonimaailmadest pärit tõusulendite eesmärgi universumis.

2. JUMALA KOHALOLEK

¹ Lõpmatu füüsiline kohalolek on ainelise universumi reaalsus. Jumaluse meele kohalolek tuleb kindlaks määrata isikliku meele kogemuse sügavuse ja isiksuse arengutasandi põhjal. Jumalikkuse vaimne kohalolek peab universumis vältimatult olema erinev. Selle määrab ära vaimse vastuvõtlikkuse maht ja see, kui võrdulatuslikult on olendi tahe pühendunud jumaliku tahte täitmisele.

² Jumal elab kõigis tema vaimust sündinud poegades. Paradiisi-Poegadel on alati pääs Jumala juurde

„Isa paremale käele” ja kõikidel tema loodud isiksustel on ligipääs „Isa sülele”. See viitab isiksuringlusele — ükskõik millal, ükskõik kus ja ükskõik kuidas sellega ühendus saadakse — või hõlmab isiklikku teadliku kontakti ja suhtlemist Kõikse Isaga kas keskses asupaigas või mõnes muus selleks mõeldud kohas, näiteks ühes Paradiisi seitsmest pühast sfäärist.

³ Kuid siiski pole jumaliku kohalolekut mitte ainult loodusmaailmast ega isegi Jumalat tundvate surelike elust võimalik nii täielikult ja nii kindlalt leida kui teie katsetest suhelda oma sisimas asuva Saladusliku Järelevaatajaga, Paradiisi Mõttekohandajaga. Misugune viga on unistada kõrgel taevas asuvast Jumalast, kui Kõikse Isa vaim elab teie enda meeles!

⁴ ¶ Tänu teis asuvale Jumala fragmendile võite siis, kui kooskõlastate paremini Kohandaja vaimse juhtimisega, täielikumalt näha nende teiste vaimsete mõjude kohalolekut ja ümberkujundamisvõimet, mis küll teid ümbritsevad ja mõjutavad, aga ei toimi lahutamatu osana teist. Tõik, et te pole mõistuslikult teadlikud tihedast ja lähedasest ühendusest sisimas elava Kohandajaga, ei muuda seda ülevat kogemust mingil moel olematuks. Täielikuks tõendiks vennalikust suhtlemisest jumaliku Kohandajaga on nende vaimuviljade olemus ja ulatus, mida iga üksiku uskliku elukogemus toob. „Nende viljast te tunnete nad ära.”

⁵ Sureliku inimese kasina vaimusega ainelisel meelel on äärmiselt raske endale selgelt teadvustada selliste jumalike olemusvormide vaimutegevust, nagu seda on Paradiisi Kohandajad. Kui meele ja Kohandaja koostööna loodud hinge olemasolu saab üha selgemaks, järgneb ka hingeteadlikkuse uus faas, milles on võimalik kogeda Saladuslike Järelevaatajate kohalolekut ning ära tunda nende vaimset juhtimist ja muud materiaalist tegevust.

⁶ Kohandajaga suhtlemise kogemus hõlmab kõlbelist seisundit, psüühilist motivatsiooni ja vaimset kogemust. Sellise saavutuse mõistmine piirdub peamiselt hingeteadlikkuse valdkondadega, aga see ei ole reegel: üha enam saadakse mitmesuguseid tõendeid vaimuviljade avaldumise kohta kõikide niisuguste sisima vaimuga kontakteerunute elus.

3. TÕELINE PALVELDAMINE

¹ Ehkki kõiksuse vaatepunktist on Paradiisi Jumalused otsekui üks, on nad oma vaimsetes suhetes niisuguste olenditega nagu Urantia elanikud üksiti ka kolm üksteisest eristuvat ja erinevat isikut. Isikliku võlu, suhtlemise ja muude lähedaste suhete vallas erinevad Jumalused üksteisest. Kõige kõrgemas tähenduses me palveldame Kõikset Isa ja ainult teda. On tõsi, et me võime palveldada ja palveldamegi Isa nõnda, nagu ta avaldub oma Loojates-Poegades, aga see, keda palveldatakse ja jumaldatakse, kas siis otseselt või kaudselt, on ikkagi Isa.

² Kõik hardad palved kuuluvad Igavese Poja tegevussfääri ja Poja vaimsesse haldusalasse. Palve, kogu ametlik suhtlemine — kõik peale Kõikse Isa jumaldamise ja palveldamise — puudutab kohalikku universumit; harilikult ei välju see Looja-Poja tegevuspiirkonnast. Palveldamine aga jõuab Isa isiksusringluse kaudu Looja isikule. Usume ka, et Kohandajat omava olen-di selliste austusavalduste registreerimist hõlbustab Isa vaimuligidus. Selle seisukoha toetuseks leidub tohutult tõendeid ning ma tean, et kõigil Isa fragmentidel, olenemata nende klassist, on võime Kõikse Isa läheduses registreerida oma hoolealuse *bona fide* jumalaülistused teretulnud ilminguna. Kahtlemata kasutavad Kohandajad ühenduseks Jumalaga ka otseseid eelisikulisi sidekanaleid ja samuti suudavad nad kasutada Igavese Poja vaimugravitatsiooniringlust.

³ Palveldamine toimub palveldamise enda pärast; palves sisaldub isikliku ehk loodud-olen-di huvi element — see ongi palveldamise ja palve suur vahe. Tõeline palveldamine on täiesti omakasupüüdmatu ega sisalda mingeid isikliku huvi osiseid, me palveldame Jumalat lihtsalt selle pärast, et peame teda selliseks, nagu peame. Palveldamine ei tähenda millegi palumist või millegi ootamist. Me ei palvelda Isa, sest loodame sellise harduse eest midagi vastu saada. Me osutame niisugust kiindumust ja kummardame teda sellises palvelduses, sest see on loomulik ja iseeneslik reaktsioon, mis johtub Isa võrratu isiksuse, tema armastusest kantud olemuse ja imetlusväärsete omaduste äratundmisest.

⁴ Samal hetkel, kui palveldusse sekkub oma huvi element, asendub palveldamine palvega ning oleks õigem, kui see suunataks Igavese Poja või Looja-Poja isikule. Ent tegeliku religioosse kogemuse puhul ei leidu põhjust, miks ei võiks palve olla suunatud Jumal-Isale osana tõelisest palveldamisest.

⁵ Kui teil on tegu oma igapäevaelu praktiliste küsimustega, olete Kolmandast Allikast ja Keskimest lähtuvate vaimisiksuste kätes, te tegutsete koos Ühist Toimijat esindavate jõududega. Ja nii on: te palveldate Jumalat, palvetate Poja poole ja suhtlete temaga, töötate välja oma maise eksistentsi üksikasjad ühenduses Lõpmatu Vaimu intellektiolen-ditega, kes tegutsevad teie maailmas ja kogu teie universumis.

⁶ ☞ Kohalike universumite saatusi määravad Loojad-Pojad ehk Suveräänsed Pojad astuvad nii Kõikse Isa kui ka Paradiisi Igavese Poja kohale. Neile Universumi Poegadele saab Isa nimel osaks palveldamises sisalduv imetlus ning nad kuulevad neile alluvas loodus kõigi oma palvetavate alamate palveid. Praktiliste kavatsuste ja eesmärkide osas on Miikael-Poeg kohaliku universumi laste Jumal. Ta on Kõikse Isa ja Igavese Poja kehastus kohalikus universumis. Lõpmatu Vaim hoiab nende maailmade lastega isiklikku sidet Universumi Vaimude vahendusel, kes on Paradiisi Loojate-Poegade haldavad ja loovad kaaslased.

⁷ ☞ Siiras palveldamine näitab, et inimisiksuse kõik jõud koonduvad kujuneva hinge valitsemise alla sellega ühenduva Mõttekohandaja jumalikul juhtimisel. Aineliste piirangutega meel ei suuda mitte kunagi täiesti teadlikuks saada tõelise palveldamise tegelikust tähendusest. Palveldamiskogemuse mõistmine sõltub eeskätt inimese kujuneva surematu hinge arengutasemest. Hinge vaimne kasv toimub täiesti sõltumatult intellektuaalsest eneseteadvusest.

⁸ Palveldamiskogemus seisneb kaaslaseks antud Kohandaja ülevas katses teatada jumalikule Isale Jumalat otsiva sureliku meelega ja Jumalat ilmutava surematu Kohandaja ühisloomingu — inimhinge — väljendamatuist igatsusist ja sõnuks vormimata püüdlusist. Järelilikult on palveldamine tegu, millega aine-line meel soostub oma vaimsustuva mina katsega võtta Kõikse Isa usupojana temaga ühineva vaimu juhatusel ühendust Jumalaga. Surelik meel nõustub palvel-dama; surematu hing igatseb palveldamist ja teeb sellega algust; sureliku meelega ja areneva surematu hinge eest juhib sellist palveldamist jumaliku Kohandaja kohalolek. Lõppkokkuvõttes saab tõeline palveldamine kogemuseks, mis on teostunud neljal kosmilisel tasandil: intellektuaalsel, morontialikul, vaimsel ja isiksuslikul — meelega, hinge ja vaimu teadvuse tasandil ning nende ühinemistasandil isiksuses.

4. JUMAL RELIGIOONIS

¹ Arenevate religioonide moraal *kihutab* inimesi Jumala otsinguil tagant, kusjuures motiveerivaks jõuks on hirm. Ilmutuslikud religioonid *meelitavad* inimesi armastuse Jumalat otsima sellelt pinnalt, et nad ihaldavad saada temasarnaseks. Kuid religioon pole pelk „absoluutse sõltuvuse” ja „ellujäämiskindluse” passiivne tunne, see on elav ja dünaamiline jumalikkuse saavutamise kogemus, mis põhineb inimkonna teenimisel.

² Tõelise religiooni suur ja vahetu teene on kestva ühtsuse loomine inimkogemuses, kestva rahu ja sügava kindlusetunde rajamine. Algelise inimese puhul on isegi polüteism areneva jumalusekäsituse suhteline ühtsustumine, polüteism on tekkiv monoteism. Varem või hiljem hakatakse Jumalat paratamatult mõistma väärtuste reaalsusena, tähenduste substantsina ja elutõena.

³ Jumal pole pelgalt saatuse määraja, ta *on* inimese igavene saatus. Kogu mittereligioosne inimtegevus üritab painutada ja moonutada universumit oma mina teenimiseks. Tõeliselt usklik isik püüab oma mina universumiga samastada ning seejärel pühendada sellele ühendatud mina toimingud nii inimlike kui ka üle-inimlike kaasolendite universumiperekonna teenimisele.

⁴ ☞ Inimese mina mittereligioossete ja religioossete tegevuste vahele jääb filosoofia ja kunsti valdkond. Kunst ja filosoofia ahvatlevad ainelise meelega inimest

mõtisklema igavikulise tähendusega vaimsete reaalsuste ja universumiväärtuste üle.

⁵ ¶ Kõik usundid õpetavad Jumaluse palveldamist ja annavad mingisuguse doktriini inimese päästmise kohta. Budism töötab pääsemist kannatustest ja lõpmatut rahu; judaism pääsemist raskustest, õiglasest meelest johtuvat heaolu; Kreeka religioon lubas pääsemist ebakõladest ja inetusest ilu abil; ristiusk lubab päästmist patust, pühadust; islam pakub vabanemist judaismi ja ristiusu karmidest moraaliireeglitest. Jeesuse religioon on pääsemine egost, vabanemine loodud-olendi isolatsiooni ikkest nii ajas kui ka igavikus.

⁶ Heebrealased rajasid oma religiooni headusele, kreeklased ilule; nii üks kui ka teine usund otsis tõde. Jeesus ilmutas armastuse Jumalat ning armastus hõlmab kogu tõde, ilu ja headust.

⁷ Zarathustra järgijatel oli moraalireligioon, hindudel metafüüsikareligioon, konfutsiaanlastel etikareligioon. Jeesus esitas oma elu kaudu *teenimise* religiooni. Kõik need usundid on väärtuslikud seetõttu, et nad kujutavad endast usaldusväärset lähenemisteed Jeesuse religioonile. Religiooni eesmärk on saada reaalsuks, mis vaimselt ühendab kõik inimkogemuses leiduva hea, ilusa ja tõelise.

⁸ Kreeka religiooni tunnuslauseks oli „Tunne iseenast”, heebrealaste õpetuse tuumaks aga „Tunne oma Jumalat”; kristlased kuulutavad evangeeliumi, mis on suunatud „Issanda Jeesuse Kristuse tundmisele”; Jeesuse rõõmusõnum oli „Tunne Jumalat ja ennast kui Jumala poega”. Need erinevad arusaamad religiooni eesmärgist määravad ära üksikisiku suhtumise paljudes olukordades, annavad aimu palveldamise sügavusest ja isiklike palvetavade olemusest. Iga religiooni vaimse staatuse saab kindlaks määrata sellele omaste palvete iseloomu põhjal.

⁹ ¶ Arusaam pooleldi inimesesarnasest ja ägedaloomulisest Jumalast on vältimatu üleminekuaste poliitismilt ülevale monoteismile. Väljakujunenud antropomorfism kujutab endast kõrgeimat tasandit, mille puhtakujuline arenev religioon võib saavutada. Ristiusk on tõstnud antropomorfistliku arusaama inimese ideaalist transtsendentseks ja jumalikuks kontseptsiooniks kirgastunud Kristuse isikust. Ja see on kõrgeim antropomorfism, mida inimene suudab eales luua.

¹⁰ ¶ Kristlik arusaam Jumalast on katse kokku viia kolm iseseisvat õpetust:

¹¹ 1. *heebrea arusaam* — Jumal kui kõlbeliste väärtuste kaitsja, õiglasemeega Jumal;

¹² 2. *kreeka arusaam* — Jumal kui ühendaja, tarkuse Jumal;

¹³ 3. *Jeesuse arusaam* — Jumal kui elav sõber, armastav Isa, jumalik kohalolek.

¹⁴ ¶ Järelikult peab olema ilmne, et üksikosadest kokkusobitatud kristlik teoloogia satub järjepidevust

taotlema hakates suurtesse raskustesse. Neid süvendab omakorda tõsiasi, et varakristlikud doktriinid toetusid põhiliselt kolme erineva inimese isiklikule usukogemusele: need olid Philon Aleksandriast, Jeesus Naatsaretist ja Paulus Tarsosest.

¹⁵ ¶ Jeesuse usuelu tundma õppides vaadeldes teda positiivselt. Mõtelge vähem sellele, et ta ei olnud patune, ja rohkem tema õiglasele meelele ning armastusest kantud teenimisele. Passiivse armastuse, mis sisaldas heebrealaste arusaamas taevasest Isast, tõstis Jeesus kõrgemale astmele: niisuguse Jumala *aktiivseks* ja loodud-olendeid armastavaks kiindumuseks, kes on iga inimese, isegi eksija Isa.

5. TEADLIKKUS JUMALAST

¹ Moraali juured on eneseteadlikkusega intellektis; see seisab loomariigist kõrgemal, aga on siiski täiesti evolutsiooniline nähtus. Inimese evolutsioon toob välja kõik need anded ja võimed, mis eelnevad Kohandajate annetamisele ja Tõe Vaimu väljavalami selle. Kuid moraalitasandite saavutamine ei säästa veel inimest sureliku elu tõelistest võitlustest. Inimese füüsiline keskkond muudab paratamatuks olelusvõitluse; ühiskondlikud tingimused teevad vajalikuks eetilise kohandumise; kõlbelised olukorrad nõuavad otsustusi intellekti kõrgeimast astmest; vaimne kogemus (see, kui Jumal on ära tuntud) nõuab, et inimene leiaks ta ning püüaks siiralt temasarnane olla.

² Religiooni aluspõhjaks ei ole teaduslikud faktid, ühiskondlikud kohustused, filosoofia seisukohad ega moraalist johtuv kohustus. Selles, kuidas inimesed reageerivad elus ettetulevatele erinevatele olukordadele, on religioon täiesti omaette maailm, mis ilmneb eranditult kõikidel inimese elu moraalijärgsetel arenguastmetel. Religiooni võib kohata igal neljal väärtuste äratundmise ja universumiosaduse tasandil: enesesäilitamise füüsilisel ehk ainelisel tasandil, osaduse ühiskondlikul või emotsionaalsel tasandil, mõistuse kõlbelisel või kohusetasandil, jumaliku palveldamisena universumiosaduse teadvustamise vaimsel tasandil.

³ Fakte otsiv teadlane näeb Jumalat Esimese Põhjusena, jõu Jumalana. Emotsionaalne kunstnik näeb Jumalat kui ilu ideaali, esteetika Jumalat. Arutlev filosoof kaldub mõnikord rääkima kõikse ühtsuse Jumalast, koguni panteistlikust Jumalusest. Usuinimene usub Jumalasse, kes hoolitseb ellujäämise eest, taevasesse Isasse, armastuse Jumalasse.

⁴ ¶ Kõlbeline käitumine eelneb alati arenevale religioonile ja on koguni osake ilmutuslikust religioonist, kuid see pole kunagi kogu usukogemus. Ühiskondlik teenimine on moraalset mõtlemist ja religioosse elu tagajärg. Moraal ei vii kedagi automaatselt usukogemuse kõrgematele vaimsetele tasanditele. Abstraktse ilu imetlemine ei ole Jumala palveldamine, seda pole ka looduse ülistamine ega ühtsuse austamine.

⁵ Arenev religioon on teaduse, kunsti ja filosoofia ema; need tõstsid inimese niisugusele astmele, kus ta sai vastu võtta ilmutatud religiooni, kaasa arvatud Kohandajate annetamise ja Tõe Vaimu tulemise. Inimese eksistentsi arengupilt algab ja lõpeb religiooniga, ehkki selle kvaliteet on väga erinev: üks on arenev ja bioloogiline, teine ilmutuslik ja perioodiline. Ning ehkki religioon on inimese jaoks normaalne ja loomulik, on ta ühtlasi vabatahtlik. Inimene ei pea olema usklik vastu tahtmist.

⁶ ¶ Et usukogemus on ennekõike vaimne, ei saa aineline meel seda ealeski täielikult aduda; siit ka teoloogia kui religioonipsühholoogia ülesanne. Põhidoktriin Jumala äratundmisest inimese poolt sünnitab piiritletud mõistmise jaoks paradoksi. Inimese loogikal ja piiritletud meelel on peaaegu võimatu omavahel kooskõlla viia arusaama jumalikust immanentsusest — sellest, et Jumal on igas üksikisikus — ja seisukohta Jumala transtsendentsusest, tema jumalikust valitsemisest universumite universumi üle. Et õigustada arukat palveldamist ja kinnitada isiksuse ellujäämise lootust, tuleb need kaks ülaltoodud Jumaluse põhikontseptsiooni omavahel usuliseks arusaamaks siduda. Selleks on tarvis arusaama isikulise Jumala transtsendentsusest ning samuti äratundmist, et sellesama Jumala fragmendi kohalolek on inimese sisimas. Religiooni raskused ja paradoksid saavad alguse tõigast, et selle reaalsused on kaugel väljaspool sureliku mõistmisvõime piire.

⁷ ¶ Surelik inimene saab suurt rahuldust usukogemusest kolmel viisil — ja seda juba oma ajutistel maa peal viibimise päevadel:

⁸ 1. *intellektuaalses mõttes* tajub ta rahuldust sellest, et kogeb aina ühtsemat inimteadvust;

⁹ 2. *filosoofilisest seisukohast* naudib ta seda, et tema moraaliväärtuste ideaalid on põhjendatud;

¹⁰ 3. *vaimsel* edeneb ta hästi, kogedes jumalikkude osadust tõelisest palveldamisest saadud vaimses rahulduses.

¹¹ ¶ Sel kujul, nagu maailmade arenev surelik jumalateadvust kogeb, peab see endas sisaldama kolme erinevat tegurit, kolme üksteisest eristuvat reaalsuse mõistmise tasandit. Esimene on meele teadlikkus — arusaamine Jumala *ideest*. Järgneb hinge-line teadlikkus — Jumala *ideaali* äratundmine. Viimaks ärkab vaimne teadlikkus — Jumala *vaimureaalsuse* äratundmine. Kui surelik ühendab omavahel need jumalikkude adumise faktorid, ükskõik kui ebatäielikud need siis ka poleks, levib tema isiksuse kõikidele teadvustasanditele alati arusaam Jumala *isiksusest*. Aja jooksul viib see Lõplikkuse Korpuse jõudnud surelikud Jumala *ülimuslikkuse* äratundmisele ning võib ilmnedada, et adutakse Jumala *lõplikkust*, mis märgib mõnda faasi absoniitsest üliteadvusest Paradiisi-Isa suhtes.

¹² Jumalateadvuse kogemus jääb põlvest põlve saamaks, kuid inimteadmiste iga uue epohhiga *peavad* Jumalat puudutavad filosoofilised arusaamad ning teo-

loogilised määrangud muutuma. Jumala tundmine ehk religioosne teadvus on küll universumireaalsus, aga ükskõik kui kindel (reaalne) usukogemus ka ei oleks, peab see alluma intelligentsele kriitikale ja arukale filosoofilisele tõlgendamisele; inimekogemuses kui tervikus ei tohi ta nõuelda endale mingit erandlikku kohta.

¹³ ¶ Isiksuse igavene ellujäämine sõltub täielikult sureliku meele valikust, meele langetatud otsused määravad kindlaks surematu hinge ellujäämispotentsiaali. Kui meel usub Jumalasse ja hing tunneb Jumalat ning kui nad koos edendava Kohandajaga *ihaldavad* Jumalat, siis on ellujäämine tagatud. Piiratud intellekt, napp haridus, kultuurist ilmajätmine, madal ühiskondlik seisund, isegi vajakajäämised inimesele omaste moraalnormide osas, mis johtuvad hariduslike, kultuuriliste ja ühiskondlike eeliste õnnetust puudumisest, ei saa olematuks teha jumaliku vaimu kohalolekut niisugustes õnnetutes ja inimlikust vaatepunktist võttes piiratud, aga siiski usklikes inimestes. Sellest, et Saladuslik Järelevaataja asub inimese sisimas, saab surematu hinge algus ning see tagab tema kasvu ja ellujäämise võimalikkuse.

¹⁴ Surelike vanemate suutlikkus järglasi soetada ei ole kindlaks määratud nende haridusliku, kultuurilise, ühiskondliku ega majandusliku seisundiga. Vanemlike tegurite liitumine loomulikes tingimustes on järeltulijate saamiseks täiesti piisav. Inimemel, mis oskaks õige ja väära vahel vahet teha ning oleks suuteline koos jumaliku Kohandajaga Jumalat palveldama — see ongi kõik, mida surelikult nõutakse ellujäämisvõimelise surematu hinge saavutamiseks ja arendamiseks; seda siis, kui niisugune hingega varustatud inimene otsib Jumalat, soovib siiralt temasarnaseks saada ja otsustab ainult teha taevase Isa tahtmist mööda.

6. ISIKSUSE JUMAL

¹ Kõikne Isa on isiksuste Jumal. Nii kõige alamatest isiksuse staatusega surelikest ja ainelistest olenditest kui ka kõrgeimatest, looja väärikuse ja jumaliku staatusega isikutest koosneva isiksuste universumi keskus ja ääreala on Kõikses Isas. Jumal-Isa on iga isiksuse annetaja ja säilitaja. Samuti on Paradiisi-Isa kõikide nende piiritletud isiksuste saatus, kes kogu südamest heidavad end jumaliku tahte alla, kes armastavad Jumalat ja igatsevad olla temataolised.

² ¶ Isiksus on üks universumi lahendamata mõistatusi. Me suudame küll luua adekvaatseid käsitusi neist tegureist, mis kuuluvad eri klasside ja tasandite isiksuste koos tisse, aga me ei mõista täielikult isiksuse enda tegelikku olemust. Me tajume selgesti neid arvukaid mõjureid, mis ühtekokku koondatuna moodustavad inimisiksuse kesta, ent me ei adu täiel määral niisuguse piiritletud isiksuse olemust ja tähendust.

³ Isiksus on potentsiaalina olemas kõikides meeltega olendites: intellekti alampiiriks on eneseteadvus,

ülempiiriks jumalateadvus. Kuid meele annetamine üksi ei loo veel isiksust, seda ei tee ka vaim ega füüsiline energia. Isiksus on see kosmilise reaalsuse kvaliteet ja väärtus, mille annetab ainult Jumal-Isa ning mille ta annetab seostunud ja kooskõlastunud aine-, meele- ja vaimuenergia elavatele süsteemidele. Ka pole isiksust võimalik saavutada järk-järgult arenedes. Isiksus võib olla kas aineeline või vaimne, ta kas on või teda ei ole. See, mis on isiksusetu, ei jõua kunagi isiksustasandile muidu kui Paradiisi-Isa otsese abiga.

⁴ Isiksuse annetamine on ainult Kõikse Isa ülesanne; tema isiksustab elavad energiasüsteemid ja varustab need omadustega, mis on iseloomulikud suhtelisel loovale teadvusele ja vabal tahtel põhinevale teadvuse juhtimisele. Jumal-Isast sõltumatult ei ole olemas ainsatki isiksust ning ilma Jumal-Isata isiksust ei eksisteeriks. Inimindividuaalsuse põhiomadused nagu ka inimisiksuse absoluutne tuum — Kohandaja — on ainuliselt talle kuuluvas kosmilises tegutsemisvaldkonnas toimiva Kõikse Isa annetused.

⁵ Eelisikulise seisundiga Kohandajad asuvad mitut tüüpi surelikes olendites ning tagavad, et need olendid võiksid pärast keha surma ellu jääda ning isiksutada ülimalt vaimse saavutuse potentsiaaliga morontiaolenditena. Kui sellise, isiksusega varustatud olendi meeles elab igavese Jumala vaimu fragment — isikulise Isa eelisikuline annetus —, siis on sel piiritletud isiksusel tõepoolest jumalik ja igavene potentsiaal ning ta pürib niisuguse saatuse poole, mis seisab lähedal Viimasele, ja püüdleb koguni Absoluutse äratundmisele.

⁶ Jumaliku isiksuse saavutamise võime on lahutamatu eelisikulisest Kohandajast, inimisiksuseks saamise võime on potentsiaalina olemas inimolendi kosmilis-meelelises võimetepagasis. Kuid sureliku inimese kogemuslikku isiksust pole aktiivse ja toimiva reaalsusena võimalik hoomata enne, kui sureliku olendi ainelise elu kesta on puudutanud Kõikse Isa vabastav jumalikkus, mis laseb ta eneseteadliku ja (suhtelisel) isemäärava ning iselooval isiksusena valla kogemuste merele. Aineeline mina on nüüd tõeliselt ja *määratlematult isikuline*.

⁷ Ainelisel minal on olemas isiksus ja identiteet, ajalik identiteet; eelisikulisel vaim-Kohandajal on samuti identiteet — igavene identiteet. Aineeline isiksus ja vaimne eelisiksus suudavad oma loovad omadused ühendada nõnda, et surematu hinge ellujääv identiteet saab tõelisuseks.

⁸ Hoolitsenud surematu hinge kasvu eest sel viisil ning vabastanud inimese sisima mina ahelaist, mis olid muutnud ta täielikult sõltuvaks aprioorsest põhjuslikkusest, astub Isa kõrvale. Nüüd, kui inimene on sel

kombel vabastatud põhjusliku reageerimise köidikuist — vähemalt selles osas, mis puutub igavesse saatuse — ning on tehtud kõik tarvilik surematu mina, hinge kasvaks, peab inimene ise otsustama, kas ta tahab luua selle ellujääva ja igavese mina, kelle ta võib takistusteta enda osaks arvata, või hoopis selle loomist takistada. Mitte ükski teine olend, jõud, looja ega faktor terves laias universumite universumis ei suuda mingilgi määral sureliku vaba tahte absoluutset iseseisvust ahistada, kui too tegutseb nendes valikuvaldkondades, mis seostuvad valikut langetava sureliku isiksuse igavese saatusega. Kui kõne all on igavene ellujäämine, on Jumal määranud ainelise ja sureliku tahte suveräänseks ning see otsus on absoluutne.

⁹ Isiksuse annetamine olenditele toob endaga kaasa suhtelise vabastamise orjalikust reageerimisest aprioorsele põhjuslikkusele ning kõikide nende moraaliolendite — olgu arenevate või mõnede teiste — isiksuste keskus on Kõikse Isa isiksuses. Tema Paradiisi-kohaloleku poole tõmbab neid lakkamatult see olemuslik sugulus, mis on aluseks igavese Jumala hiiglaslikule ja universaalsele perekonnaringile ning vennalikule ringlusele. Isiksuslikkuses valitseb jumalik spontaanne sugulus.

¹⁰ Universumite universumi isiksusringlus koonduv Kõikse Isa isikusse ning eneseteadliku eksistentsi kõikide tasandite kõikidest isiksustest on Paradiisi-Isa isiklikult teadlik, olles nendega isiklikult ühenduses. Ning see terve loodu isiksusteadlikkus on olemas sõltumatult Mõttekohandajate tegevusest.

¹¹ Nii nagu kogu gravitatsiooni ringluskeskuseks on Paradiisisaar, kogu meele ringluskeskuseks Ühine Toimija ning kogu vaimu keskuseks Igavene Poeg, keskendub kogu isiksus Kõikse Isa isiklikus kohalolekus; see ringlus kannab kõikidelt isiksustelt lähtuva palveldamise eksimatult Algsele ja Igavesele Isiksusele.

¹² Mis puutub neisse isiksustesse, kelle sisimas Kohandajat ei ole — Kõikne Isa annetab ka valikuvabaduse —, siis nemad hõlmatakse samuti jumaliku armastuse suurde ringlusse, Kõikse Isa isiksusringluse. Jumal pakub sõltumatu valiku kõikidele tõelistele isiksustele. Mitte ühtegi isikulist olendit ei saa igavesele avastusretkele sundida; igaviku värav avaneb ainult vastuseks vaba tahte Jumala vaba tahtega poegade vabast tahtest tehtud valikule.

¹³ Ning see võtabki kokku minu katsed näidata elava Jumala suhtumist aja lastesse. Ning kõike seda öelnud, võin veel vaid korrata, et Jumal on teie universumi-Isa ning teie kõik olete tema planeedilapsed.

¹⁴ [See on viies ja viimane Uversa Jumaliku Nõuandja jutustustest Kõikset Isa käsitlevas sarjas.]